

DOM

afsagt den 26. november 2013

BS 2-87/2013

Advokat **A**

mod
Advokatnævnet
Kronprinsessegade 28
1306 København K

Sagen, der er anlagt den 12. januar 2013, angår Advokatnævnets kendelse af 20. december 2012, hvorved sagsøgeren er pålagt en bøde på 10.000 kr., samt spørgsmålet om offentliggørelse af kendelsen.

Der har i medfør af retsplejelovens § 12, stk. 3, deltaget tre dommere i behandlingen af sagen.

Påstande

Sagsøgeren, advokat **A**, har nedlagt følgende påstande:

Principalt:

Advokatnævnets kendelse af 20. december 2012 ophæves.

Subsidiært:

Sagsøgeren tildeles en irrettesættelse, hvorhos Advokatnævnet tilpligtes at undlade at offentliggøre kendelsen af 20. december 2012 på Advokatnævnets hjemmeside med oplysning om sagsøgerens navn.

Mere subsidiært:

Sagsøgeren ikendes en bøde mindre end 10.000 kr., hvorhos Advokatnævnet tilpligtes at undlade at offentliggøre kendelsen af 20. december 2012 på Advokatnævnets hjemmeside med oplysning om sagsøgerens navn.

Mere subsidiært:

Advokatnævnet tilpligtes at undlade at offentliggøre kendelsen af 20. december 2012 på Advokatnævnets hjemmeside med oplysning om sagsøgerens navn.

Mest subsidiært:

Advokatnævnet tilpligtes i den meddelelse, der offentliggøres, at medtage følgende afsnit:

"Den ikendte sanktion skyldes, at indklagede ikke havde kendskab til, og ikke orienterede klienten om en lovbestemmelse, der blev uden betydning for afgørelsen af klientens sag."

Sagsøgte, Advokatnævnet, har nedlagt påstand om, at Advokatnævnets kendelse af 20. december 2012 stadfæstes.

Overfor de dele af advokat A's påstande, som vedrører offentliggørelse, har Advokatnævnet påstået afvisning, subsidiært frifindelse.

Advokat A har påstået frifindelse for afvisningspåstanden.

Sagens oplysninger

Advokatnævnet afsagde den 20. december 2012 følgende kendelse:

"Sagens parter:

I denne sag har klager klaget over advokat A.

Sagens tema:

Klager har klaget over, at advokat A, der var advokat for en række grundejere i en sag om ejendomshævd, har tilsidesat god advokatskik ved ikke at have rådgivet om muligheden for at indlede sagen med en skelforretning, ved ikke at have forfulgt, at modpartens vidne angiveligt ikke talt sandt under afhøringen i retten, og ved ikke at have besvaret en henvendelse om førnævnte forhold, da advokat A blev spurgt herom.

Datoen for klagen:

Klagen er modtaget i Advokatnævnet den 7. maj 2012.

Sagsfremstilling:

Det fremgår af sagen, at advokat A bistod en række grundejere, herunder klager i en sag om mulig hævd af et fællesareal ved disses sommerhuse ud til et dige.

Advokat A har oplyst, at grundejerne forud for sagen havde haft bistand fra en landinspektør med henblik på at få fastlagt skellet mellem de respektive grundejeres arealer, fællesarealet og diget, men at der ikke var tale om en decideret skelforretning.

Da der ikke kunne opnås en mindelig løsning på spørgsmålet om, hvorvidt

der var vundet hævde, blev der anlagt sag.

Det fremgår af stævningen, at den principale påstand lød:

"[...]

Sagsøgte tilpligtes som ejer af en ideel andel af (adresse) , at anerkende, at sagsøgerne hver især har vundet ejendomshævd over den del af (adresse) der ligger i forlængelse af sagsøgernes grunde og som grænser op til dige.

[...]"

Byretsdømmen gik sagsøgerne imod og blev anket til Vestre Landsret.

Vestre Landsret afsagde dom den 10. maj 2011. Af dommen fremgår bl.a.:

"[...]

Landsrettens begrundelse og resultat

[Ejendom 1, 2, 3 og 4]

Landsretten lægger til grund, at ejerne af de 4 ejendomme har passet de omtvistede arealer, der lå ud for de respektive grunde, herunder med græsslåning, beskæring og rydning af hybenbuske. Der er ligeledes i nogle tilfælde rådet i form af f.eks. boldspil, kørsel eller parkering på de omtvistede arealer. Det kan imidlertid ikke anses for godtgjort, at de derved i strid med andre medejerers ret har udøvet en råden, der er gået ud over, hvad der må anses for naturligt i betragtning af, at der er tale om et fællesareal, som de selv er medejere af. Denne råden kan derfor ikke begrunde hævde.

Efter bevisførelsen, herunder [klagers] s forklaring, lægges det til grund, at der på det omtvistede areal ud for [ejendom] endvidere er rådet ved, at er placeret en flagstang ca. 10 cm. inde på arealet, ligesom en rampe fra terrassen forløber et stykke ind på arealet. Det lægges imidlertid til grund, at såvel flagstangen som rampen er placeret efter [klagers] overtagelse af ejendommen i 1995 og allerede derfor ikke kan begrunde hævde.

Det er heller ikke godtgjort, at ejerne af de 4 ejendomme i strid med medejerens ret på anden måde i en hævdstid på 20 år eller mere har udøvet en råden over det omtvistede areal af en sådan stadig og regelmæssig karakter, som må kræves for at vinde hævde.

Selv om udstykningslovens § 38 forskriver, at der ikke kan anlægges retssag om skels beliggenhed, herunder som følge af hævdserhvervelse, for der er afholdt en skelforretning, har landsretten ikke fundet anledning til at afvise sagerne vedrørende disse 4 ejendomme fra domstolene. Ved afgørelsen heraf har landsretten lagt vægt på, at det efter bevisførelsen kan fastslås, at der ikke er vundet hævde over nogen del af arealerne, hvis afgrænsning der for disses ejendommens vedkommende ikke har været tvivl om. Hertil kommer at sagerne har været behandlet ved både byret og landsret, uden at nogen af parterne har

gjort gældende, at der forinden skulle have været afholdt en skelforretning.

Landsretten tager derfor de indstævntes påstand om stadfæstelse af dommen over for ejerne af disse ejendomme til følge.

Ejendom 2

[...]

Det er på denne baggrund muligt, at der er vundet hævde over i hvert fald en del af det omtvistede areal ud for [ejendom 2] hvis afgrænsning i øvrigt efter [X] og [Y's] forklaringer for landsretten kan give anledning til en vis tvivl.

Under disse omstændigheder finder landsretten, at der ikke ved domstolene bør tages stilling til spørgsmålet om hævdserhvervelse, uden at der forinden har været afholdt en skelforretning i overensstemmelse med reglerne i udstykningsloven.

Landsretten afviser derfor ex officio sagerne mellem....

[...]"

Med e-mail af 10. april 2012 kl. 10:48 spurgte klager, advokat A om baggrunden for den manglende vejledning om muligheden for at starte sagen med en skelforretning. Advokat A kommenterede på e-mailen den 11. april 2012 kl. 9:26, men det kan af den efterfølgende mailkorrespondance udledes, at klager ikke fandt, at han havde fået fyldestgørende svar.

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

Klager har påstået, at advokat A har tilsidesat god advokatskik ved ikke at have rådgivet behørigt om muligheden for, at starte sagen med en skelforretning, ved ikke at have forfulgt, at modpartens vidne angiveligt talte usandt under forklaring for retten, samt ved ikke at have besvaret henvendelser om førnævnte forhold.

Klager har til støtte herfor gjort gældende, at ingen af grundejerne havde noget særligt ønske om at anlægge retssag, og at det er eftertænkning, når advokat A anfører, at en skelforretning på grund af væsentlig uenighed ikke var en farbar løsning. Klager har endvidere gjort gældende, at sagen blev tabt på grund usandt af udsagn en tidligere grundejerforeningsformand, selv om advokat A under sagen blev gjort opmærksom på, at den tidligere grundejerforeningsformand angiveligt talte usandt. Klager har i den forbindelse gjort gældende, at det er utilfredsstillende, at en sag tabes ved usande udsagn, som ikke bliver modsagt. Endelig har klager gjort gældende, at advokat A ikke har vendt tilbage med svar på spørgsmålene om, hvorfor sagen blev startet uden forudgående skelforretning.

Indklagede:

Advokat A har påstået frifindelse og har til støtte herfor bl.a. anført, at der var stor uenighed mellem grundejerforeningens repræsentanter og de sommerhusejere, der ønskede hævde, både på det personlige plan

og i opfattelsen af, hvorledes sagen skulle løses. Det er korrekt, at klager ikke direkte blev orienteret om skelforretningssystemet, forinden anlæggelse af retssag. Baggrunden herfor var den store uenighed, der var mellem parterne og en på daværende tidspunkt værende opfattelse af, at konflikten - som følge af de mange involverede grundejere - i sidste ende kun kunne afklares endeligt af retten.

Advokat A har endvidere anført, at det er korrekt, at han fik oplyst, at modpartens vidne talte usandt, og at dette blev søgt imødegået med supplerende spørgsmål til pågældende vidne og til sagsøgerne/appellanterne og øvrige vidner, hvorefter det var op til retten at vurdere de afgivne forklaringer.

Endelig har advokat A anført, at han har besvaret henvendelserne fra klager.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 7 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Det følger af retsplejelovens § 126, stk. 1, at en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Advokatnævnet finder, at det ikke er godtgjort, at advokat A ikke har gjort det fornødne for at imødegå en angiveligt usand forklaring fra modpartens vidne under hovedforhandlingen, ligesom Advokatnævnet finder, at advokat A har reageret behørigt på de henvendelser, som kom fra klager efter Vestre Landsrets afgørelse.

Det påhviler en advokat at arbejde for, at klientens sag løses for de lavest mulige omkostninger under hensyntagen til klientens ønsker og instrukser.

Advokatnævnet lægger til grund, at sommerhusejerne ikke havde særlige ønsker om føre retssag om hævds spørgsmålet, medmindre dette måtte vise sig at være nødvendigt.

På baggrund af Vestre Landsrets præmisser lægger Advokatnævnet endvidere til grund, at der skulle have været afholdt en skelforretning, førend sagen kunne have været indbragt for domstolene. På den baggrund finder Advokatnævnet, at advokat A ikke har gjort det fornødne med henblik på afklaringen af sagens retlige forhold, inden stævning blev udtaget, og Advokatnævnet finder på den baggrund, at advokat A har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1. Advokatnævnet pålægger derfor i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1, advokat A bøde på 10.000 kr.

Advokat A kan indbringe afgørelsen for retten inden 4 uger efter modtagelsen af kendelsen, jf. retsplejelovens § 147 d.

Herefter bestemmes:

Advokat A pålægges en bøde på 10.000 kr."

Advokatnævnet sendte ved brev af 20. december 2012 kendelsen til advokat

A. I brevet er bl.a. anført følgende:

"Nævnet har besluttet på Advokatnævnets hjemmeside at offentliggøre kendelsen med oplysning om dit navn. Offentliggørelse vil ske efter udløb af fristen for indbringelse for retten, medmindre du over for sekretariatet dokumenterer, at kendelsen er indbragt for retten.

Hvis kendelsen indbringes for retten, og hvis retten stadfæster kendelsen, vil den blive offentliggjort, når endelig dom foreligger."

Forklaring

Advokat A har forklaret, at han ikke overvejede at gennemgå reglerne i udstykningsloven, da han påtog sig den retssag, der ligger til grund for klagesagen. Han behandler normalt ikke udstykningsager, men har tidligere ført sager om hævd. Udstykningslovens § 38 har ikke været inde i billedet under disse tidligere sager. Han overså helt bestemmelsen, dette erkender han blankt. Ingen af de advokater, der var involveret i den daværende retssag, skænkede udstykningslovens § 38 og dermed spørgsmålet om afholdelse af skelforretning en tanke. Problemstillingen blev heller ikke drøftet under byrettens behandling af sagen. Først under hovedforhandlingen i landsretten blev spørgsmålet bragt op efter en pause. Han og de øvrige advokater talte om, at der tidligere havde været en landinspektør ude for at besigtige forholdene på digelaugets initiativ. I den forbindelse var de forskellige parter raget uklar, og der var efterfølgende stor uenighed. Da der således havde været en landinspektør involveret, og da der trods dette var så stor uenighed mellem parterne indbyrdes, var det hans og de øvrige advokaters opfattelse, at det var nødvendigt at gennemføre en retssag for at få tvisterne afgjort.

Parternes procedure

Advokat A har til støtte for den principale påstand gjort gældende, at Advokatnævnets kendelse er ugyldig, idet nævnets afgørelse er åbenbart urimelig, ligesom den er i strid med proportionalitetsprincippet og med forbuddet mod at sætte skøn under regel. Der er sket overtrædelse af de forvaltningsretlige regler, og denne overtrædelse bør medføre ugyldighed.

Den ikendte sanktion er åbenbart urimelig og i strid med proportionalitetsprincippet, idet sanktionen må sammenholdes med det forhold, der bebrejdes sagsøgeren. Der bør lægges vægt på, at udstykningslovens § 38 viste sig at være uden betydning for afgørelsen af klagerens sag. Hertil kommer, at udstykningslovens § 38 er en særregel, der er anbragt i en lovteknisk uheldig sammenhæng.

Den ikendte sanktion er truffet på grundlag og som følge af, at Advokatnævnet har sat sit skøn under en af nævnet selvopfundet regel om, at førstegangsforseelser medfører en normalbøde på 10.000 kr. for forseelser, hvor der ikke foreligger skærpende eller formildende omstændigheder. Det bør tillægges betydning, at advokat A har drevet advokat-

virksomhed i adskillige år, uden at dette har givet anledning til påtale. Der bør tillige lægges vægt på, at der ikke er tale om overtrædelse af advokatetiske regler.

Advokat A har til støtte for den subsidiære påstand henvist til de ovenfor anførte synspunkter og supplerende gjort gældende, at der er tale om omstændigheder, som bør medføre den mildest tænkelige sanktion.

Særligt vedrørende spørgsmålet om offentliggørelse, jf. den subsidiære, den mere subsidiære og den mest subsidiære påstand, har advokat A gjort gældende, at en offentliggørelse af Advokatnævnets kendelse i sagen må anses for en straf og i alle tilfælde som en så alvorlig sanktion, at Advokatnævnets afgørelse herom ikke er unddraget og heller ikke kan undrages domstolens prøvelse, jf. grundlovens § 3, 3. pkt., og § 63, stk. 1, 1. pkt. En forvaltningsakt kan tilsidesættes af domstolene også for så vidt angår en skønsmæssig afgørelse, såfremt skønnet er udøvet på et mangelfuldt grundlag, for eksempel på grund af åbenbar urimelighed, manglende proportionalitet eller skøn under regel. Ingen lovbestemmelse udelukker, at en afgørelse om offentliggørelse kan indbringes for domstolene. Afgørelsen gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2007, side 2238, omhandler ikke spørgsmålet om, hvorvidt offentliggørelse er undraget fra domstolsprøvelsen, og det var under den nævnte sag ikke gjort gældende, at offentliggørelse er eller må sidestilles med en straf.

Vedrørende den subsidiære påstand om formulering i forbindelse med en eventuel offentliggørelse af Advokatnævnets kendelse har advokat A gjort gældende, at det følger af reglerne om god forvaltningsskik, at den meddelelse, der offentliggøres, skal være i overensstemmelse med de faktiske forhold, og at den skal være korrekt og indeholde relevant oplysning til offentligheden.

Advokatnævnet har til støtte for påstanden om stadfæstelse af nævnets kendelse gjort gældende, at advokat A har tilsidesat god advokatskik. En advokat skal udføre sit hverv og varetage sin klients tarv omhyggeligt og samvittighedsfuldt. Ukendskab til og manglende rådgivning om en lovregel udgør som udgangspunkt en tilsidesættelse af god advokatskik.

Den omstændighed, at undladelsen af at oplyse og vejlede om bestemmelsen i udstykningslovens § 38 eventuelt ikke har haft betydning for klagerens sag, har ikke betydning for advokat A's forpligtelse til at have foretaget fyldestgørende rådgivning om bestemmelsen. En advokat bør altid sætte sig ind i og agere efter bestemmelserne på det retsområde, som advokaten beskæftiger sig med. Placeringen af lovbestemmelsen har ikke betydning for advokatens forpligtelse, og advokat A måtte forventes at være bekendt med bestemmelsen i udstykningslovens § 38.

Sanktionen er passende fastsat og i overensstemmelse med sagsøgtes praksis. Der er således ikke tale om en uproportional sanktion, ligesom Advokatnævnet ikke ved sin afgørelse har sat skøn under regel. Advokatnævnet fastsætter sanktionerne efter en konkret vurdering ud fra en række fastsatte principper for sanktionsfastsættelse. Alle parter har en interesse i, at der sker en vis ensretning i fastsættelsen af sanktioner, men der er mulighed for at fravige udgangspunkterne såvel i skærpende som i formildende retning. Der foreligger ikke i denne sag sådanne formildende eller undskyldelige omstændigheder, at advokat A bør ikendes en mildere sanktion end sket.

For så vidt angår påstanden om afvisning af advokat A's påstande vedrørende offentliggørelse af Advokatnævnets kendelse har Advokatnævnet gjort gældende, at nævnets beslutning om offentliggørelse ikke er underlagt domstolsprøvelse, idet retsplejelovens § 147 d, stk. 1, ikke henviser til retsplejelovens § 147 c, stk. 6, sidste pkt.

Advokatnævnet kan i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 6, sidste pkt., offentliggøre sine afgørelser. Offentliggørelse er en beslutning og ikke en sanktion/ straf. Sagsøgtes beslutning om offentliggørelse er hjemlet i lovgivningen og skal ikke begrundes. Beslutning herom er en konsekvens af en afgørelse, der kan prøves materielt af domstolene, hvis sagsøgeren ønsker det, og offentliggørelse sker først, når domstolene har foretaget en prøvelse af de forhold, der ligger til grund for Advokatnævnets afgørelse.

For det tilfælde, at retten mener at kunne tage stilling til, om beslutningen om offentliggørelse skulle være udtryk for et skøn udøvet på et mangelfuldt grundlag, har Advokatnævnet gjort gældende, at nævnet ved fastlæggelsen af retningslinjerne for offentliggørelsen har varetaget relevante, saglige hensyn.

Advokatnævnet har endelig i relation til advokat A's subsidiære påstand om formuleringen i tilfælde af offentliggørelse gjort gældende, at domstolene ikke har hjemmel til at tage stilling til en sådan formulering. Hvis advokat A er af den opfattelse, at Advokatnævnet ved den formulering, man måtte vælge i forbindelse med offentliggørelsen, volder skade, må han fremsætte krav om erstatning.

Rettens begrundelse og afgørelse

Sanktion

Det har under hovedforhandlingen været uomtvistet, at advokat A har tilsidesat god advokatskik ved at have overset og ikke orienteret sin klient om udstykningslovens § 38.

Uanset at den omhandlede lovbestemmelse kunne have en mere fremtræden-

de placering i lovgivningen, er det en fundamental forpligtelse for en advokat at gøre sig bekendt med al lovgivning, der kan få betydning for klientens sag, og rådgive klienten herom.

Hvis skelforretningen efter udstykningslovens § 38 var blevet gennemført før sagsanlægget i den foreliggende sag, kunne det have bidraget til en afklaring af hævdsagens retlige forhold, således at konflikten eventuelt kunne være løst på en anden måde end ved en retssag eller helt være undgået, ligesom sagens omkostninger kunne have været begrænset.

Selv om advokat A.S. ukendskab til lovbestemmelsen viste sig ikke at få betydning for afgørelsen af klagerens sag, er der ikke tale om en bagatelagtig forseelse, ligesom der ikke foreligger omstændigheder af undskyldende karakter.

På den baggrund er der ikke noget misforhold mellem forseelsen og den fastsatte sanktion. Sanktionen er således ikke åbenbart urimelig eller i strid med et proportionalitetsprincip.

Sanktionen er fastsat til "normalbøden" efter retningslinjerne fra den 1. august 2007 for udmåling af bøder i Advokatnævnet, hvor der er tale om førstegangsforseelser uden skærpende eller formildende omstændigheder.

Efter retningslinjerne fastsættes sanktionen for overtrædelse af retsplejeloovens bestemmelser om god advokatskik efter en konkret vurdering under hensyn til almindelige principper for sanktionsfastsættelse. Der er ikke grundlag for at antage, at dette ikke skulle være sket i den foreliggende sag.

Selv om der ud fra et legitimt ønske om standardisering opereres med en "normalbøde" på 10.000 kr. for førstegangsforseelser, har Advokatnævnet ikke undladt at udøve et forudsat, konkret skøn. Der er ved skønsudøvelsen taget relevante saglige hensyn, og der er således ikke tale om, at Advokatnævnet har sat sit skøn under en selvopfundet regel.

Efter forseelsens karakter er sanktionen passende udmålt.

Der er herefter ikke grundlag for at ophæve Advokatnævnets afgørelse som ugyldig, at tildele en irettesættelse eller at fastsætte en bøde på mindre end 10.000 kr.

Offentliggørelse

Efter retsplejelovens § 147 c, stk. 6, kan Advokatnævnet offentliggøre afgørelser blandt andet om pålæggelse af bøder. Det fremgår endvidere, at afgørelser efter § 147 c, stk. 1 og 2, kan indbringes for retten efter § 147 d, stk. 1, og at afgørelser efter § 147 c, stk. 3 og 4, kan indbringes efter § 147 e, stk. 1.

Efter formuleringen af de klare og detaljerede lovbestemmelser sammenholdt med lovens forarbejder må det antages at have været lovgivers hensigt, at selve offentliggørelsen efter retsplejelovens § 147 c, stk. 6, ikke er en sanktion, der kan indbringes for domstolene, men en beslutning, som Advokatnævnet suverænt kan træffe.

Advokat A's påstande om undladelse af offentliggørelse af Advokatnævnets kendelse af 20. december 2012 og den mest subsidiære påstand om pligt til at medtage et yderligere afsnit i meddelelsen, hvis den offentliggøres, afvises derfor.

Sagsomkostninger

Efter sagens karakter, omfang og udfald skal advokat A betale 15.000 kr. i sagsomkostninger til Advokatnævnet, der er momsregistreret.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, Advokatnævnets, kendelse af 20. december 2012 vedrørende sagsøgeren, advokat A, stadfæstes.

Advokat A's påstande vedrørende offentliggørelse af Advokatnævnets kendelse afvises.

Advokat A skal inden 14 dage betale 15.000 kr. i sagsomkostninger til Advokatnævnet.

Sagsomkostningsbeløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

Claus Bruun

Rasmus Damm

Anne Segato

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Århus, den 28. november 2013.

Gitte Baarsch, kontorfuldmægtig